

Obsah

Předmluva	7
A. ZÁKLADY KVANTOVÉ MECHANIKY	9
A.1. Potřeba kvantové mechaniky	9
A.1.1. Záření absolutně černého tělesa.....	9
A.1.2. Tepelná kapacita pevných látek.....	11
A.1.3. Vnější fotoelektrický jev.....	13
A.1.4. Comptonův rozptyl	13
A.1.5. Problémy stability atomů a interpretace atomových spekter.....	14
A.1.6. Rozštěpení spektrálních čar v magnetickém poli	16
A.1.7. Spin elektronu.....	17
A.2. Elementární základy kvantové mechaniky	18
A.2.1. Operátory a jejich charakteristické hodnoty	18
A.2.2. Diracova formulace kvantové mechaniky a maticová reprezentace operátorů.	20
A.2.3. Postuláty kvantové mechaniky	23
A.2.4. Současná měřitelnost fyzikálních veličin. Heisenbergův princip neurčitosti.....	28
A.3. Jednoduché systémy v kvantové mechanice.....	30
A.3.1. Částice v jednorozměrné pravoúhlé potenciálové jámě	30
A.3.2. Částice v trojrozměrné pravoúhlé potenciálové jámě.....	32
A.3.3. Přechod částice přes potenciálovou bariéru. Tunelový jev	34
A.3.4. Lineární harmonický oscilátor.....	36
A.3.5. Tuhý rotátor	38
A.3.6. Atom vodíku	39
Dodatek A.3.1. Řešení Schrödingerovy rovnice pro lineární harmonický oscilátor.....	47
Dodatek A.3.2. Řešení Schrödingerovy rovnice pro kulové harmonické funkce	48
Dodatek A.3.3. Souřadné systémy v atomu vodíku	50
A.4. Moment hybnosti v kvantové mechanice.....	52
A.4.1. Obecné vlastnosti momentu hybnosti.....	52
A.4.2. Orbitální moment hybnosti	54
A.4.3. Spinový moment hybnosti	55
A.4.4. Skládání momentů hybnosti	56
A.4.5. Momenty hybnosti v atomu	57
B. ELEKTRONOVÁ STRUKTURA ATOMU	59
B.1. Problém mnoha částic v kvantové mechanice	59
B.1.1. Permutační operátory	60
B.1.2. Slaterův determinant	61
B.1.3. Pauliho vylučovací princip	62
Dodatek B.1.1. Slaterova pravidla.....	62
B.2. Elektronová struktura vícelektronových atomů	64
B.2.1. Elektronová konfigurace atomů	66
B.2.2. Atomové termy	68
B.2.3. Spinově orbitální interakce	71
B.2.4. Parita stavu.....	72
B.2.5. Atomová spektra a výběrová pravidla	73
Dodatek B.2.1. Poruchová metoda nezávislá na čase.....	73
Dodatek B.2.2. Variační metoda	74
Dodatek B.2.3. Hartreeho - Fockovy rovnice.....	76
Dodatek B.2.4. Metoda konfigurační interakce.....	78

C. CHEMICKÁ VAZBA	79
C.1. Vývoj představ o fyzikální podstatě chemické vazby.....	79
C.1.1. Molekulový ion H_2^+	79
C.1.2. Heitlerův - Londonův model molekuly H_2	82
C.2 Symetrie molekul	85
C.2.1. Operace symetrie molekul	85
C.2.2. Bodové grupy symetrie molekul	86
C.2.3. Reprezentace grup symetrie molekul	89
C.2.4. Přímý součin reprezentací.....	91
C.2.5. Využití symetrie molekul v kvantové chemii	92
C.3. Elektronová struktura molekul.....	103
C.3.1. Bornova – Oppenheimerova approximace	103
C.3.2. Molekulové orbitály (MO).....	105
C.3.3. Aproximace LCAO MO	106
C.3.4. Aproximace nulového diferenciálního překryvu. Semiempirické metody molekulových orbitálů.....	107
C.3.5. π – elektronové metody	109
C.3.6. Metoda konfigurační interakce	113
Dodatek C.3.1. Roothaanovy rovnice pro molekuly	114
Dodatek C.3.2. Výpočet elektronové energie molekul s otevřenými hladinami	116
Dodatek C.3.3. Populační analýza.....	119
Dodatek C.3.4. Použití HMO metody	120
C.4. Kvalitativní popis elektronové struktury molekul	124
C.4.1. Obecné vlastnosti molekulových orbitálů.....	124
C.4.2. Molekulové orbitály dvouatomových molekul	126
C.4.3. Delokalizované a lokalizované molekulové orbitály. Hybridizace	129
C.4.4. Metoda VSEPR a geometrie molekul	131
C.4.5. Teorie krystalového pole.....	133
C.4.6. Chemická vazba v pevných látkách.....	135
Dodatek C.4.1. Výpočet Madelungovy konstanty pro strukturu NaCl	140
D. MOLEKULOVÁ SPEKTROSKOPIE	141
D.1. Obecné vlastnosti interakce elektromagnetického záření s látkou	141
D.1.1. Energetické hladiny molekul	141
D.1.2. Elektromagnetické záření a spektrální přechody	145
D.1.3. Absorpce elektromagnetického záření.....	149
D.1.4. Rozšíření spektrálních čar.....	150
D.2. Rotační spektra molekul	152
D.2.1. Rotační energetické hladiny molekul	152
D.2.2. Centrifugální distorze (odstředivá deformace)	155
D.2.3. Degenerace a Starkův jev	155
D.2.4. Rotační přechody	156
D.3. Vibrační spektroskopie	158
D.3.1. Vibrační spektrum dvouatomových molekul	158
D.3.2. Anharmonicitá vibrací	160
D.3.3. Vibračně - rotační spektrum dvouatomových molekul	161
D.3.4. Vibrace víceatomových molekul	163
D.3.5. Grupové vibrace.....	165
Dodatek D.3.1. Normální vibrační souřadnice	170
Dodatek D.3.2. Symetrická výběrová pravidla pro vibrační přechody	172

D.4. Elektronová spektroskopie	176
D.4.1. Elektronové přechody. Franckův - Condonův princip	176
D.4.2. Výběrová pravidla pro elektronové přechody	178
D.4.3. Elektronově-vibračně-rotační spektroskopie dvouatomových molekul	178
D.4.4. Rozdělení intenzity ve vibračně-rotačním pásu elektronového přechodu dvouatomových molekul	180
D.4.5. Elektronová spektra organických molekul	184
D.4.6. Elektronová spektra sloučenin přechodových prvků	187
D.4.7. Vliv rozpouštědla na elektronová spektra	191
D.4.8. Emise z elektronových excitovaných stavů - luminiscenční jevy	192
D.4.9. Fotoelektronová spektroskopie	194
D.4.10. Lasery	196
D.5. Magnetické rezonanční metody	199
D.5.1. Elektronová paramagnetická rezonance	201
D.5.2. Jaderná magnetická rezonance	206
Dodatek D.5.1. Fyzikální podstata hyperjemné interakce	209
Dodatek D.5.2. Fyzikální podstata stínící konstanty	210
Dodatek D.5.3. Fyzikální podstata spinově - spinové interakce	212
E. ELEKTRICKÉ A MAGNETICKÉ VLASTNOSTI MOLEKUL	214
E.1. Elektrické vlastnosti molekul	214
E.1.1. Elektrická susceptibilita	214
E.1.2. Permanentní a indukovaný dipólový moment	215
E.1.3. Polarizace molekul	216
E.1.4. Index lomu a molová refrakce	220
E.2. Magnetické vlastnosti molekul	222
E.2.1. Magnetická susceptibilita	222
E.2.2. Diamagnetismus	225
E.2.3. Paramagnetismus	225
E.2.4. Vlastnosti molární magnetické susceptibility a její měření	226
E.2.5. Feromagnetismus	228
Vybrané použité fyzikální konstanty	229
Jmenný rejstřík význačných fyziků a chemiků	230
Rejstřík	232
Literatura	238

Naše výkladní řešení je výsledkem využití vlastností molekul v stabilizaci na jedné straně a využití vlastností atomů na druhé straně. Počítáme s vlastnostmi atomů o stabilitě stolu s nekoncově velkým počtem nich a potom se snažíme využít významu výchozí situace. Základní problémy chemického výpočtu se řeší pomocí vlastností molekul. Pracujeme zpravidla se základními vlastnostmi, které nesouzdají mezi pohyb a možnostmi, přesněji, mezi kvantovým a klasickým způsobem jeho řešení.

Právě kvantovým způsobem řešení Schrödingerovy rovnice pro molekulové systémy není principiálně možné. Tedy musíme využít vlastnosti molekul, které jsou využity vlastnosti funkci s mnoha argumenty, můžeme předpokládat, že funkce se přiblížuje libovolné blízce k identitnímu řešení. Když si však všimneme, že vlastnosti elektronových vlastností různých molekul pracujeme zpravidla se základními vlastnostmi, které nesouzdají mezi pohyb a možnostmi, přesněji, mezi kvantovým a klasickým způsobem jeho řešení. Tedy je pro současnou chemiku nezbytné poznat základy kvantové mechaniky a kvantové chemie, aby dokázali vyslovnit vliv aplikací použitých předpokladů a metod z nich vyvodit adekvátní závěry.